

Тижневий огляд

**Війна рф проти України:
енергетичний вимір**

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту «Прозорість Енергетичного Сектору», який виконує ГО «ДІКСІ ГРУП». Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО «ДІКСІ ГРУП» і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

22-28 січня**Резюме**

- 25 січня “Нафтогаз” повідомив про тимчасову недоступність сайтів та кол-центрів ГПК “Нафтогаз України” та ТОВ “Газорозподільні мережі України” через кібератаку на один з дата-центрів.
- 27 січня рф вдарила двома ракетами “Іскандер-М” по промисловому об’єкту в Кременчуцькому районі, масштабну пожежу ліквідовували 14 годин. Ймовірно, мова про Кременчуцький НПЗ.
- Станом на 29 січня через бойові дії та технологічні порушення знеструмлено 346 населених пунктів.
- Ситуація з ядерною безпекою на Запорізькій АЕС залишається нестабільною з “дуже реальними” загрозами великої аварії - гендиректор МАГАТЕ Рафаель Гроссі. За інформацією “Енергоатома”, найближчим часом спливає дозволений виробником шестирічний термін перебування ядерного палива в усіх реакторах ЗАЕС.
- У 2023 році введено у роботу близько 350 МВт нових потужностей ВДЕ - міністр енергетики Герман Галущенко. АЕС було вироблено електроенергії на 10% більше, ніж планувалося, ГЕС перевищили прогноз на 37%.
- Місячний індекс Base ринку двосторонніх договорів на січень залишився на рівні 3 752,3 грн/МВт·год, індекс на лютий становив 3 276,4 грн/МВт·год (-12,7%). На ринку “на добу наперед” індекс Base РДН знизився до 3 606,9 грн/МВт·год (-7,0%).
- Імпорт електроенергії продовжував ріст до 41,9 тис. МВт·год (+29% до попереднього тижня).
- Вартість послуги із забезпечення доступності електроенергії для побутових споживачів за 2023 рік склала близько 144,6 млрд грн - “Гарантований покупець”. Водночас, рівень оплати “ГарПока” перед виробниками електроенергії з ВДЕ за 2023 рік - 60,05%.

- Україна та Словаччина домовились пришвидшити реконструкцію інтерконектора "Мукачево – Вельке Капушани".
- Прем'єрміністр Словаччини Роберт Фіцо заявив, що транзит російського газу через українську ГТС ймовірно продовжиться після 2024 року. Як уточнили в КМУ, контракт з російською стороною продовжуватись не буде, "Україна може говорити з європейською країною (членом ЄС) про використання своєї газотранспортної мережі".
- Держенергоефективності запропонувало проєкт змін до порядку функціонування реєстру біометану. Зокрема, передбачено поширення дії реєстру на стиснений та скраплений біометан.
- Уряд спростив порядок використання коштів Фонду ліквідації наслідків збройної агресії на фінансування інших проєктів, зокрема громади зможуть подавати регіональні проєкти відновлення напряму до міністерств через систему DREAM.
- Кабмін оновив статут "Нафтогазу" з метою приведення його у відповідність з положеннями Закону "Про акціонерні товариства".
- Змінами до Технічного регламенту щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив знову припинено обіг палив екологічного класу Євро-3 та Євро-4, що був тимчасово дозволений в умовах воєнного стану. Також заборонено продаж етилованого бензину.
- Мініфраструктури разом з Проєктом енергетичної безпеки (ПЕБ) USAID продовжують імплементувати проєкти розподіленої генерації. На додачу до першої когенераційної установки у Хмельницькій області буде закуплена ще 91 установка для 32 міст та двох університетів.
- Група ДТЕК запустила в експлуатацію сонячну і вітрову електростанції в Румунії, які разом з Тилігульською ВЕС у Миколаївській області мають зміцнити енергетичну безпеку України та пришвидшити інтеграцію енергетичних ринків з ЄС.

Вплив війни

Атаки

Обстріли енергетичної інфраструктури. За [даними](#) "Укренерго", станом на 29 січня через бойові дії та технологічні порушення в Україні залишались знеструмленими 346 населених пунктів. Ворожі атаки та, відповідно, припинення електро- та газопостачання, мали місце:

Харківська область. [22 січня](#) внаслідок обстрілу сталася пожежа на виробничому об'єкті місцевого ОСР, знищено обладнання, працівники не постраждали. [23 січня](#) у місті Харків знеструмлено майже 11 000 споживачів, пошкоджено трансформаторні підстанції, розподільний пункт та кабельні лінії ОСР. Крім цього, внаслідок обстрілів є відключені споживачі у інших населених пунктах області. У містах Харків та Куп'янськ [пошкоджено](#) газопроводи з припиненням постачання газу. [24 січня](#) пошкоджено газопроводи високого та середнього тиску, у двох населених пунктах припинено газопостачання; також пошкоджено підземний газопровід з подальшим горінням. [24 січня](#) від газопостачання відключено понад 360 споживачів у Харкові. [25 січня](#) внаслідок обстрілів низки населених пунктів без напруги залишилися майже 2 000 споживачів. [26 січня](#) через артобстріли вимикались повітряні лінії 110 кВ, що

призвело до відключення ліній і підстанції місцевого ОСР та "Укрзалізниця", знеструмлення побутових споживачів та промислових об'єктів. Також є пошкодження із загорянням енергетичного обладнання в одному з районів, у результаті чого відключені побутові споживачі в 3 населених пунктах. Загалом в області було знеструмлено майже [33 000](#) абонентів. [28 січня](#) знеструмлено майже 600 споживачів.

Полтавська область. [27 січня](#) рф вдарила двома ракетами "Іскандер-М" по промислому об'єкту в Кременчуцькому районі (ймовірно, Кременчуцькому НПЗ). На площі понад 1 000 кв. м спалахнула масштабна пожежа, до ліквідації якої було залучено понад 150 рятувальників та майже 50 одиниць техніки. Через 14 годин пожежу було ліквідовано.

Донецька область. [22 січня](#) без електропостачання залишились понад 70 споживачів, ще 77 - без [газопостачання](#). [23 січня](#) знеструмлено 9 600 абонентів у 42 населених пунктах. [24 січня](#) через обстріли відключено від електропостачання 4 300 абонентів; [26 січня](#) - 6 200 абонентів. [28 січня](#) через обстріли відключено лінії і підстанцію 110 кВ, без напруги залишились шахта і побутові споживачі.

Херсонська область. [22 січня](#) у місті Херсон близько 800 знеструмлень, всього в місті без електроенергії залишалося 4 300 споживачів, в області - 26 000.

Миколаївська область. [25 січня](#) пошкоджено обладнання на одній з підстанцій, у результаті частково розвантажились вітрові електростанції, знеструмлено понад 1 100 споживачів у 3 населених пунктах.

Дніпропетровська область. [22 січня](#) відключилась повітряна лінія 150 кВ, без електроенергії [залишились](#) понад 10 000 споживачів. [25 січня](#) пошкоджено газопроводи низького тиску у містах Марганець та Нікополь, є відключені абоненти. [27 січня](#) пошкоджено повітряну лінію, знеструмлено юридичного споживача.

Одеська область. [25 січня](#) через дрону атаку знеструмлено 80 споживачів.

Сумська область. [26 січня](#) через обстріли вимикались лінії та підстанції напругою 110 кВ, обстріляна ділянка місцевого ОСР, без постраждалих. Також знеструмлювались побутові споживачі та місцева промисловість - [28 400](#) точок обліку в 146 населених пунктах.

Чернігівська область. [23 січня](#) відключалась повітряна лінія 10 кВ, без електроенергії залишились 320 споживачів. [27 січня](#) пошкоджено повітряну лінію, без електропостачання 359 побутових споживачів у 6 населених пунктах.

Кібератаки. 25 січня "Нафтогаз" [повідомив](#) про тимчасову недоступність сайтів та кол-центрів ГПК "Нафтогаз України" (постачальник) та ТОВ "Газорозподільні мережі України" (компанія, яка об'єднує понад 20 операторів ГРМ). Причиною недоступності була кібератака на один з дата-центрів, які використовують компанії групи. Робота відповідних сервісів була [відновлена](#) лише 29 січня.

Ядерна та радіаційна безпека

Ситуація з ядерною безпекою на Запорізькій атомній електростанції (ЗАЕС) залишається вкрай нестабільною з "дуже реальними" потенційними загрозами великої аварії, [заявив](#) генеральний директор Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) Рафаель Гроссі на засіданні Ради Безпеки ООН. Зовнішнє електропостачання ЗАЕС залишається "дуже нестабільним", оскільки наразі воно покладається лише на дві зовнішні лінії електропередачі, порівняно із 10 до повномасштабного вторгнення. За весь час з початку вторгнення рф, станція залишалась без зовнішнього електропостачання 8 разів.

Скорочення кількості кваліфікованого та навченого експлуатаційного персоналу та складний ланцюжок постачання негативно вплинули на технічне обслуговування обладнання. Також Гроссі повідомив, що протягом наступних двох тижнів особисто відвідає ЗАЕС, щоб оцінити обстановку особисто. Поки ж протягом тижня експерти МАГАТЕ [відвідали](#) ставок-охолоджувач, реакторну залу 3-го енергоблоку, а також приміщення систем безпеки 3-го і 5-го блоків. В одному з приміщень систем безпеки 3-го енергоблоку було помічено невеликі відкладення борної кислоти.

За [словами](#) в.о. голови правління АТ «НАЕК «Енергоатом» Петра Котіна, найближчим часом спливає дозволений виробником шестирічний термін перебування ядерного палива в усіх шести реакторах тимчасово окупованої Запорізької АЕС. Подальша експлуатація такого палива порушує умови технічних специфікацій, встановлених з урахуванням норм безпеки, та може призвести до руйнування цілісності паливних елементів і, як наслідок, до радіаційної аварії.

Контрзаходи

26 січня [відбулося](#) чергове засідання робочої групи для напрацювання пропозицій про індикатори, які стануть основою реформування енергетичного сектору України на засадах сталого розвитку. Зазначається, що Міненерго розробило та подало на розгляд робочої групи розширений перелік індикаторів, які охоплюють широкий спектр державної політики у сферах і прямо чи опосередковано стосуються енергетичної галузі. Зокрема, у виробництві електроенергії та тепла, показниках енергоефективності, вуглецевого сліду в паливно-енергетичному комплексі, «енергетичної» бідності населення, покриття вразливих споживачів субсидіями на оплату житлово-комунальних послуг тощо.

Того ж дня, міністр енергетики Герман Галущенко [повідомив](#), що протягом 2022 року побудовано близько 312 МВт нових потужностей ВДЕ, у 2023 році введено у роботу близько 350 МВт, зокрема сонячні, вітрові електростанції, а також біогазові та малі гідроелектростанції.

Крім того, [повідомлялось](#), що завдяки оптимізованій та якісній ремонтній кампанії АЕС було вироблено електроенергії на 10% більше, ніж планувалося згідно з прогнозним балансом ОЕС на 2023 рік. Гідроелектростанції перевищили прогнозний показник виробітку електроенергії на 37%. Деяко покращили прогнозні показники виробництва і відновлювані джерела енергії, виробивши на 2% більше від прогнозного обсягу. Водночас теплові електростанції показали суттєве відхилення від прогнозних показників генерації. На ТЕС виробили на 24% менше електроенергії, ніж було передбачено прогнозом, для ТЕЦ цей показник менший на 10%. Також, [завдяки](#) стабільній роботі енергосистеми, взимку споживання електроенергії українською промисловістю зросло на понад 37%.

В свою чергу, 24 січня уряд [спростив](#) порядок використання коштів Фонду ліквідації наслідків збройної агресії росії на фінансування інших проектів, зокрема громади зможуть подавати регіональні проекти відновлення напряму до міністерств через систему DREAM.

Пульс ринків

► Електроенергетика

Робота енергосистеми

Відповідно до повідомлень ["Укренерго"](#) та [Міненерго](#), забезпечення потреб споживачів протягом тижня покривалось власним виробництвом електроенергії та імпортом зі Словаччини, Румунії, Польщі та Молдови. 24 січня з 02:00 до 06:00 на запит польського оператора PSE була активована аварійна допомога для енергосистеми Польщі у вигляді термінового прийому надлишків виробленої електроенергії загальним обсягом 1 600 МВт*год.

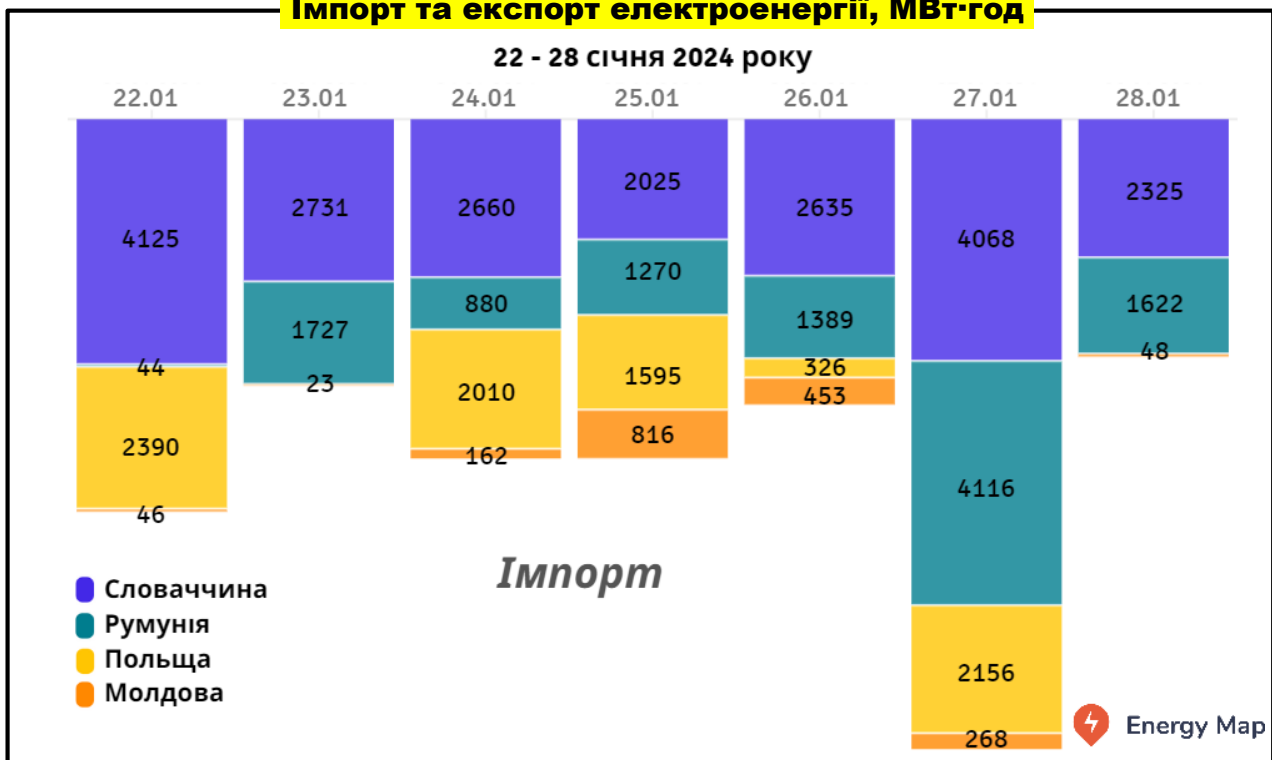
На об'єктах генерації продовжувались **ремонтні роботи**. 22 січня з короткострокового ремонту в роботу введено блок ТЕС. 23 січня на одній з підстанцій "Укренерго" введено в роботу нове обладнання замість знищеного ракетними атаками минулої зими, що підвищило надійність живлення регіону. 24 січня в аварійний ремонт виведено 2 блоки ТЕС. 25 січня в аварійний ремонт вийшло два корпуси і блок ТЕС, водночас із короткострокових ремонтів повернуто в роботу два блоки ТЕС. 26 січня в аварійний ремонт виведено два корпуси ТЕС. 27 січня на одній з ТЕЦ персоналом аварійно відключено котел через технологічні порушення, станція частково знизила свою потужність. Також відключалася ТЕЦ на одному з промислових підприємств. 28 січня аварійно відключався блок ТЕС, який за півгодини було повернуто до роботи.

Через **несприятливі погодні умови** 25 січня знеструмлено 50 населених пунктів у Закарпатській (25 / понад 7 300 споживачів), Львівській (18 / 1 700), Чернігівській (4 / 800+) та Кіровоградській (3 / 400) областях. 26 січня у Хмельницькій області знеструмлено 2 200 споживачів у 16 населених пунктах.

Іншою причиною знеструмлень були **технологічні порушення**. 22 січня знеструмлено майже 200 абонентів у Чернігівській області та 5 населених пунктів - у Запорізькій. 24 січня вимикалась ПЛ 330 кВ "Укренерго" на Львівщині, без знеструмлення споживачів. Також без світла залишились 184 споживачі на Дніпропетровщині. 25 січня знеструмлено 120 споживачів на Дніпропетровщині. 26 січня на Полтавщині знеструмлено близько 6 000 споживачів; 27 січня - побутові споживачі та адмінбудівлі, зокрема котельня та пологовий будинок; споживачів заживлено за резервною схемою. Тієї ж доби відключилася повітряна лінія 10 кВ, без напруги залишились 637 споживачів на Київщині. 28 січня було знеструмлено 10 600 споживачів у Запорізькій області, 443 - у Сумській та 4 населені пункти на Київщині.

За даними [НКРЕКП](#) та [ENTSO-E](#), протягом тижня комерційний експорт електроенергії не здійснювався. Імпортувалась електроенергія зі Словаччини, Румунії, Польщі та Молдови загальним обсягом 41,9 тис. МВт·год, що на 29% більше обсягів попереднього тижня. Комерційний імпорт зі Словаччини **склав** 20,6 тис. МВт·год (+19%), потужність в окремі години коливалась від 1 до 350 МВт. Поставки електроенергії з Румунії сягнули 11 тис. МВт·год (+17%), потужність трималася у діапазоні 4-500 МВт. Імпорт з Польщі здійснювався 22 та 24-27 січня, загальний обсяг - 8,5 тис. МВт·год (+126%), діапазон потужності - 1-350 МВт. Поставки з Молдови здійснювались у незначних обсягах (від 1 до 91 МВт), загальний обсяг - 1,8 тис. МВт·год (-13%).

Імпорт та експорт електроенергії, МВт·год

Джерело: [EnergyMap](#)

Доступ до пропускної спроможності для імпорту за напрямком "Словаччина-Україна" [купували](#) від 17 до 19 компаній, найбільші обсяги розподілено між "Д.Трейдінг", "Енергетична Компанія України", "Трейд Енерджи Солюшн" та "Твій Енергопостачальник". Гранична ціна варіювала від 0,21 до 20 грн/МВт·год, дохід "Укренерго" склав 89 тис. грн. Перетин із Румунією на щоденних аукціонах викупували від 5 до 8 компаній, зокрема "Енергетична Компанія України", "Синапс Електрик", "Енерджи Екскейдж Солюшнс", "Євромін Енерджи" та інші. Гранична ціна встановлювалась в усі дні, крім 24-25 січня, та варіювала від 0,01 до 3,05 євро/МВт·год, сукупний дохід "Укренерго" становив 8,1 тис. євро, або близько 334 тис. грн. Доступ до напрямку "Молдова-Україна" викупували 7-8 компаній, найбільші обсяги розподілено між "Д.Трейдінг", "Артлекс-Груп", СіПіджі Енерджи" та "Соліпауер". Гранична ціна встановлювалась у розмірі від 0,05 до 11 грн/МВт·год, загальний дохід "Укренерго" склав 22,4 тис. грн. За даними [JAO](#), протягом тижня за перетин "Польща-Україна" змагалися 1-2 компанії. Ціна на передачу встановлювалась 24-27 січня у розмірі 0,01-0,03 євро/МВт·год, сукупний дохід склав 510 євро. За правилами аукціону, "Укренерго" отримало 50% від цієї суми (близько 10,5 тис. грн).

Функціонування ринку

Ринок двосторонніх договорів (РДД): Наприкінці місяця динаміка торгівлі на "Українській енергетичній біржі" ("УЕБ") продемонструвала традиційне поживлення. Упродовж 22-28 січня на "УЕБ" було [проведено](#) 27 аукціонів з купівлі/продажу електроенергії (4 у комерційних та 23 у спеціалізованих секціях). Серед ініціаторів торгів були "Гарантований покупець", "Енергоатом-Трейдінг", "Укргідроенерго", "Центренерго", компанії групи ДТЕК, "Акваресурс-1", постачальники універсальних послуг, оператори систем розподілу та ін. Загалом на "УЕБ" було реалізовано 402,9 тис. МВт·год (+32,8% порівняно з попереднім тижнем). Місячний індекс Base РДД на січень залишився на рівні 3 752,3 грн/МВт·год, індекс на лютий становив 3 276,4 грн/МВт·год (-12,7% відносно січня).

“Енергоатом-Трейдинг” реалізував 268,7 тис. МВт·год базового навантаження за цінами в діапазоні 3 251,8 – 3 437,5 грн/МВт·год з постачанням у лютому. “Гарантований покупець” продав 8,4 тис. МВт·год блочних позицій денних годин за цінами в діапазоні 3 900,0 – 3 922,6 грн/МВт·год з постачанням на першу декаду лютого. “Центренерго” реалізувала 24,4 тис. МВт·год блочною позицією (20-09 год.) за середньозваженою ціною 2 609,3 грн/МВт·год з постачанням у лютому. “Укргідроенерго” продала блочними позиціями (24-07 год.) 18,6 тис. МВт·год за середньозваженою ціною 2 092,5 грн/МВт·год з постачанням на лютий та 15,3 тис. МВт·год за середньозваженою ціною 1 950,6 грн/МВт·год з постачанням на лютий-березень. “ТКЕ ЧМР” реалізувала 34,8 тис. МВт·год базового навантаження за середньозваженою ціною 3 330,0 грн/МВт·год. “Акваресурс-1” реалізував 4,9 тис. МВт·год базового навантаження за ціною 3 402,1 грн/МВт·год, 8,4 тис. МВт·год блочної позиції (08-23 год.) за ціною 4 055,8 грн/МВт·год та 4,2 тис. МВт·год блочної позиції (24-07 год.) за ціною 2 009,2 грн/МВт·год з постачанням на лютий. Компанії групи ДТЕК ініціювали аукціони, де пропонували блочні позиції з періодом постачання на першу та другу декаду лютого та 2 квартал, втім не змогли реалізувати електричну енергію. У комерційних секціях компанії здійснювали купівлю/продаж електроенергії навантаженням індивідуального профілю.

Ринок "на добу наперед" (РДН): За даними сервісу [Energy Map](#), впродовж 22-28 січня ціни на РДН демонстрували досить високу [волатильність](#): відхилення погодинних цін від прайс-кепів варіювало у діапазоні від 0,7% до 73,2% і в середньому становило 30,9%. Кількість випадків істотних цінових відхилень (50% і більше) від верхніх прайс-кепів спостерігалася у 14,9% розрахункових періодів (годин тижня). При цьому, кількість годин, коли ціни були впритул (із відхиленням менше 1%) або на рівні прайс-кепів, продовжила зменшуватися і опустилася до рівня 0,6% (порівняно із 4,8% попереднього тижня).

Середньогодинна ціна електроенергії за тиждень (індекс Base РДН) продовжила помірний спадний тренд і знизилася до 3 606,9 грн/МВт·год (-7,0% до попереднього тижня), тоді як середньозважена добова ціна [варіювала](#) у діапазоні 3 184,2 – 4 188,7 грн/МВт·год. При цьому, співвідношення між добовими індексами Base РДН країн Східної Європи (Польщі, Угорщини, Румунії та Словаччини) та України [коливалося](#) у межах 0,72-1,21.

Сумарний обсяг реалізації електроенергії на РДН України продовжив спадати і [становив](#) 471,2 тис. МВт·год (-9,3% до попереднього тижня). Щоденний обсяг торгівлі варіював у діапазоні 58,5-70,7 тис. МВт·год. У цілому РДН був профіцитним: співвідношення між сумарним добовим обсягом заявок на продаж та купівлю електроенергії зросло і коливалося у межах 1,42-1,83. Збільшення профіцитності ринку було викликане одночасно двома факторами – зростанням сумарної пропозиції до 747,9 тис. МВт·год. (+5,3%) і скороченням попиту до 473,1 тис. МВт·год. (-9,4%). При цьому, дефіцитних годин впродовж тижня не спостерігалася (порівняно з 1,2% розрахункових періодів попереднього тижня). У структурі купівлі [переважали](#) постачальники (84,3-86,9%), частка операторів мереж становила 12,9-15,6%, решта (до 0,3%) належала виробникам та трейдерам.

За [даними](#) ДП “Оператор ринку”, за 2023 рік на РДН та ВДР було сумарно реалізовано 22,07 млн МВт·год електричної енергії. У структурі проданої електроенергії 24,62% вироблено з ядерного палива, 19,50% – з гідроенергії, 17,46% – з природного газу, 11,87% – з енергії сонця, 10,98% – з вугілля, 2,68% – з мазуту, 2,21% – з енергії вітру, 1,26% – біогазу, 1,0% – з біомаси, 0,21% – з газу промислового. Відповідно, 60,5% електроенергії, проданої на спотових ринках, походило з безвуглецевих джерел. Для 2,16% електроенергії джерело походження не визначено; ще для 5,45% джерела походження невідомі через ненадання учасниками ринку відповідної інформації.

Політика та регулювання

Регулятор [затвердив зміни](#) до деяких постанов НКРЕКП для приведення їх у відповідність до Закону “Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та “зеленої” трансформації енергетичної системи України”. Зміни спрямовані на врегулювання та удосконалення відносин між учасниками ринку під час купівлі-продажу електроенергії, виробленої з відновлюваних джерел. Зокрема, в частині запобігання утворенню заборгованості між учасниками ринку, функціонування балансуєчої групи гарантованого покупця та надання послуги із забезпечення підтримки за механізмом ринкової премії. Метою змін є розвиток ВДЕ на конкурентних засадах, краща інтеграція “зеленої” генерації в енергосистему та ринок; імплементація європейського законодавства в частині ВДЕ; посилення енергобезпеки держави.

Регулятор [оприлюднив](#) проект постанови про схвалення інвестиційної програми “Енергоатома” на 2024 рік, фінансування якої здійснюється за рахунок тарифу на виробництво теплової енергії, виробленої на АЕС. Загальний обсяг коштів для реалізації інвестпрограми з виробництва теплової енергії становить 21,37 млн грн без ПДВ.

27 січня міністр енергетики Герман Галущенко [підписав](#) наказ про створення робочої групи з питань погашення заборгованості на ринку електричної енергії. Зазначається, що група має оперативно напрацювати дієвий механізм збалансування фінансового стану учасників ринку електроенергії, зокрема, оператора системи передачі, виробників електроенергії з альтернативних джерел, яким встановлено «зелений» тариф, гарантованого покупця.

Інше

За 2023 рік ДП “Гарантований покупець” [придбав](#) 7 936 тис. МВт·год електроенергії, виробленої з ВДЕ (72,0% – з енергії сонця, 13,2% – з біоенергії, 11,9% – з енергії вітру, 3,0% – з гідроенергії). За придбаний обсяг “ГарПок” сплатив виробникам 29,35 млрд грн. При цьому, загальна заборгованість “Укренерго” перед “ГарПоком” за послугу з розвитку ВДЕ сягнула вже 31,5 млрд грн (без урахування частки врегулювання небалансів). Відповідно, рівень оплати ГарПока перед виробниками електроенергії з ВДЕ становить: за 2021 рік – 99,07%, за 2022 рік – 55,3%, за 2023 рік – 60,05%.

За [даними](#) ДП “Гарантований покупець”, вартість послуги із забезпечення доступності електроенергії для побутових споживачів за 2023 рік становила близько 144,6 млрд грн. При цьому, оплата послуги з боку виробників (“Енергоатом” та “Укргідроенерго”) становила 127,4 млрд грн, тобто заборгованість за 2023 рік досягла 17,2 млрд грн. Зі свого боку, ДП “Гарантований покупець” перерахував постачальникам універсальних послуг (ПУП) 130,6 млрд грн, а заборгованість компанії перед ПУП за 2023 рік становила 14,0 млрд грн. Тим часом, за [повідомленням](#) “Укргідроенерго”, за 2023 рік компанія повністю виконала власні зобов'язання з ПСО із забезпечення доступності електроенергії для побутових споживачів на суму майже 23,7 млрд грн, що на 3 млрд грн більше порівняно з 2022 роком.

Також, “ГарПок” [повідомив](#), що обсяг послуг із забезпечення безпеки постачання електричної енергії (“експортне” ПСО) за 2023 рік становив 151,7 млн грн порівняно із 2 794,8 млн грн у 2022 році, коли відбувався значно більш інтенсивний експорт електроенергії з України в країни ЄС та Молдову. Всю суму отриманих коштів “ГарПок” перерахував ПУП.

25 січня у Держенергонагляді [відбулося](#) засідання робочої групи із загальних питань технічної політики в енергетиці. Було обговорено оновлення чинних національних нормативно-правових актів, норм та правил у галузі електроенергетики, потребу розвитку системи моніторингу та керування в режимі реального часу для забезпечення ефективності та надійності енергопостачання, а також впровадження «розумних мереж» та використання сучасних інструментів аналізу даних для прогнозування та управління навантаженням в енергетичних мережах.

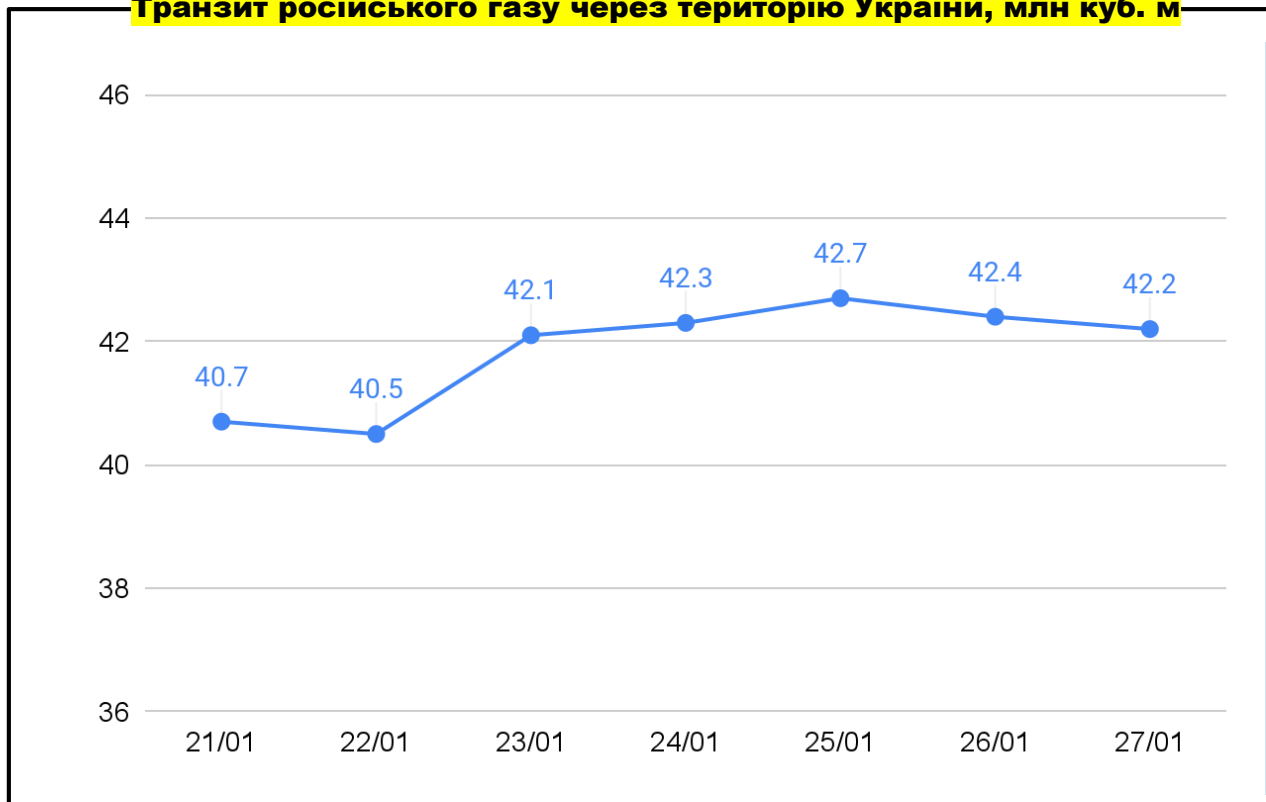
Група ДТЕК запустила в експлуатацію сонячну і вітрову електростанції в Румунії, які разом з Тилігульською ВЕС в Миколаївській області мають зміцнити енергетичну безпеку України та пришвидшити інтеграцію енергетичних ринків з ЄС, [повідомили](#) у компанії. Два проєкти в Румунії - це ВЕС "Руджиноаса" потужністю 60 МВт та СЕС "Глодень" потужністю 53 МВт. Будівельні роботи на обох об'єктах розпочалися у березні 2023 року, загальна сума залучених інвестицій становить 150 млн євро. Разом дві установки вироблятимуть приблизно 225 тис. МВт-год електроенергії на рік.

► Газ

Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України 21-27 січня коливався у межах 40,5-42,7 млн куб. м на добу, тобто лише 37-39% від обсягів, передбачених контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м). Середньодобовий транзит у звітному тижні становив 41,8 млн куб. м (-0.1 млн куб. м у порівнянні з попереднім тижнем). Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Транзит російського газу через територію України, млн куб. м

Джерело: ["ОГТСУ"](#)

Прем'єрміністр Словаччини Роберт Фіцо за результатами зустрічі з українським візаві Денисом Шмигалем [заявив](#), що транзит російського газу через українську ГТС ймовірно продовжиться після 2024 року. Після цього український уряд [уточнив](#) свою позицію в питанні транзиту російського газу: контракт на транспортування завершується наприкінці цього року і Україна не має наміру домовлятися з росіянами й продовжувати контракт. Проте Україна може "говорити" з європейською країною (членом ЄС) про використання своєї газотранспортної мережі.

Фізичні потоки з країн ЄС на вхід в українську ГТС у звітний тиждень були мінімальними. 9,2 млн куб. м газу надійшло з Молдови через точку з'єднання "Каушани", проте ймовірно це був транзит газу, який згодом потрапив знову до Молдови через точку "ВТЗ Споживачі Республіки Молдова". 1,1 млн куб. м газу надійшов через точку з'єднання "Берегдароц" з Угорщиною

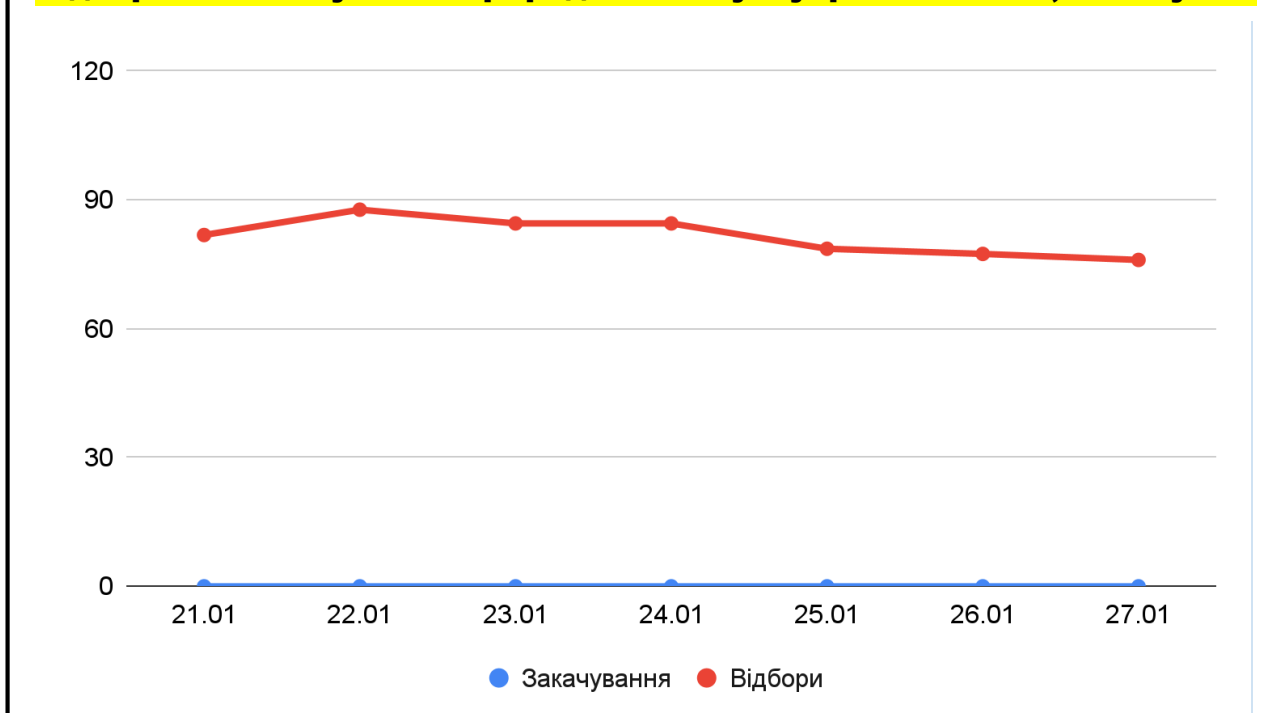
Разом з тим, продовжувався експорт газу з України. В умовах заборони на експорт ресурсу українського видобутку, мова йде про відібраний із сховищ газ нерезидентів, які раніше закачали його для зберігання у режимі "митного складу". Обсяг такого експорту 21-27 січня становив 24,1 млн куб. м (-22% у порівнянні з попереднім тижнем), які були транспортовані через точку з'єднання з Польщею "Дроздовичі".

Комерційний експорт газу через віртуальну точку з'єднання з Польщею становив 24,7 млн куб. м (близький до фізичних обсягів). Ще 4,1 млн куб. м було проекспортовано через ВТЗ "Берег" з Угорщиною. Також ймовірно частина обсягів, які йдуть на вихід з ГТС до Молдови, є транспортуванням газу, який раніше зберігався іноземними компаніями в українських ПСГ. Таке припущення пов'язано з тим, що обсяги газу, який транспортувався на вихід з ГТС в режимі "митного складу", значно перевищують показники комерційного експорту до Польщі та Угорщини та становлять 93,6 млн куб. м (-7% в порівнянні з попереднім тижнем).

Підземні сховища газу

За [даними](#) платформи AGSI, станом на 27 січня в українських ПСГ зберігалось 6,1 млрд куб. м газу, або 20,2% (-1,86% у порівнянні із 21 січня) від сукупного робочого обсягу (без урахування 4,662 млрд куб. м газу "довгострокового зберігання"). Відбір газу зі сховищ за звітний тиждень зріс сумарно становив 570,5 млн куб. м. Середньодобовий обсяг відборів становив 81,5 млн куб. м (-6,9 млн куб. м).

Відбори та закачування природного газу в українські ПСГ, млн куб. м

Джерело: [AGSI](#) (всі показники отримані розрахунковим шляхом через ділення первинних показників у МВт·год на коефіцієнт переведення 10,595 кВт·год/куб. м).

Функціонування ринку

На "Українській енергетичній біржі" протягом [торгових сесій 22-26 січня](#) заявки на купівлю-продаж природного газу подавали 5 компанії - 3 продавці та 2 покупці. У звітному тижні на "УЕБ" було подано заявок на купівлю-продаж газу обсягом 135,4 млн куб. м (майже відповідає показнику попереднього тижня) сукупною стартовою вартістю 1,58 млрд грн (-2,6%). Середньозважена стартова ціна всіх заявок - 12,68 грн за куб. м (без ПДВ, -2,8%).

У звітному тижні було закуплено 6,02 млн куб. м газу (у 6 разів більше, ніж попереднього тижня) за середньозваженою ціною 11,90 грн за куб. м (без ПДВ) (-0,9%). 5 млн куб. м було продано ПАТ "Укрнафта", 0,6 млн куб. м - ГПК "Нафтогаз Трейдинг", 0,42 млн куб. м - ПрАТ "АК Київводоканал". Слід зазначити різницю в середньозважених цінах газу, який був куплений "Київводоканалом" (13,78 грн за куб. м) та всіма іншими ініціаторами торгів (11,76 грн за куб. м, тобто на 15% дешевше). 90% ресурсу було куплено на умовах передачі у віртуальній торговій точці (ВТТ), 10% - у ПСГ. 90% збутого "блакитного палива" буде поставлено в лютому 2024 року, 10% - в січні.

Політика та регулювання

Кабмін [ухвалив](#) Порядок ведення та оприлюднення бази даних витягів із звітів з енергетичного аудиту, незалежного моніторингу витягів із звітів з енергетичного аудиту, незалежної верифікації звітів з енергетичного аудиту. Акт встановлює порядок доступу енергетичних аудиторів, замовників енергоаудитів та кваліфікаційних організацій до бази даних витягів із звітів про енергетичний аудит. Також визначаються умови блокування та анулювання доступу користувача бази даних до власного електронного кабінету. Моніторинг та верифікація витягів здійснюється Держенергоефективності, яке також є адміністратором та

держателем бази даних. Агентство додатково може здійснювати верифікацію витягів на вимогу замовника енергоаудиту, але на платній основі. Порядок передбачає, що база даних буде оприлюднюватись на сайті Держенергоефективності, проте без зазначення інформації про сам суб'єкт господарювання, його місцезнаходження, код ЄДРПОУ, тощо.

Держенергоефективності [запропонувало](#) проект постанови Кабміну, яким вносяться зміни до порядку функціонування реєстру біометану. Зокрема, акт передбачає поширення дії реєстру на стиснений та скраплений біометан. Також список користувачів реєстру доповнено Державною митною службою, що дасть можливість останній відслідковувати обсяги біометану, який вивозиться поза митну територію України. Загалом зміни спрямовані на забезпечення відповідності українського реєстру європейським стандартам та вимогам Закону “Про альтернативні джерела енергії”.

Кабмін [оновив](#) статут “Нафтогазу” з метою приведення його у відповідність з положеннями Закону «Про акціонерні товариства». Зокрема, було збільшено статутний капітал компанії, включено до предмета діяльності компанії нові види діяльності, визначено, що компанія має дворівневу структуру управління; розширено виключні повноваження загальних зборів акціонерів Компанії відповідно до вимог Закону України «Про акціонерні товариства».

Інше

“Нафтогаз” повідомив, що оператори газорозподілу, які входять до групи, [перерахують](#) до держбюджету 226,7 млн грн дивідендів протягом першого півріччя 2024 року. Виплата дивідендів на користь бюджету та інших акціонерів відбуватиметься відповідно до рішень загальних зборів акціонерів, які проведені на підприємствах з ініціативи управителя. Перший транш перерахований Національному депозитарію у сумі 55,5 млн грн, 33,8 млн грн з яких надійдуть Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА).

► **Нафта та моторні палива**

Кабмін [ухвалив](#) зміни до Технічного регламенту щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив, якими знову припиняється обіг палив екологічного класу Євро-3 та Євро-4, що був тимчасово дозволений в умовах воєнного стану та дефіциту палива на початку повномасштабного вторгнення. Також акт доповнює Техрегламент положеннями, які імплементують Директиви 98/70/ЄС і 1999/32/ЄС щодо заборони продажу етилованого бензину.

Директор ПАТ “Укрнафта” Сергій Корецький [повідомив](#) про введення в експлуатацію 8 нових свердловин в 2023 році сукупним дебітом 238 тонн нафти на добу. П'ять свердловин споруджено власними буровими верстатами компанії, три – за допомогою підрядників, які виграли тендери в державній системі закупівель Prozorro.

Як повідомляють галузеві ЗМІ, у період 19-26 січня середня роздрібна ціна на скраплений вуглеводневий газ [зменшилася](#) на 0,30 грн/л - до 27,60 грн/л.

Міжнародна співпраця

Мініфраструктури разом з Проектом енергетичної безпеки (ПЕБ) USAID [продовжують](#) імплементувати портфель проєктів розподіленої генерації у рамках Меморандуму про взаєморозуміння, підписаного в листопаді 2023 року. Метою проєктів є модернізація муніципальної енергетичної інфраструктури, впровадження нових сучасних галузевих технологій, підвищення стійкості енергетичної інфраструктури, сприяння інтеграції розподіленої генерації та реформам енергетичного сектору. Зокрема, теплопостачальне підприємство Хмельницької області завершило установку та приєднання до мереж першої когенераційної установки. Буде закуплена ще 91 установка для 32 міст та двох університетів, щоб підтримати забезпечення стабільного теплопостачання.

На зустрічі заступника міністра енергетики Ярослава Демченкова зі Стефаном Кософфом, директором з розвитку Посольства Великої Британії в Україні, та Евелін Каваллою, старшою менеджеркою програм Посольства, було відзначено, що Фондом у сфері зелених інновацій InnovateUkraine наразі [відібрано](#) 16 проєктів для швидкого відновлення енергосектору. Нагадаємо, що обсяг фінансування Фонду становить 60 млн фунтів. Кошти будуть спрямовані на проєкти енергетичних інновацій для відновлення української енергетичної інфраструктури з метою збільшення частки ВДЕ в енергобалансі України (проєкти з децентралізації енергосистеми, розвитку біоенергетики, розбудови Smart Grid та ін.).

Під час проведення спеціального круглого столу за участі представників Мінвідновлення, Посольства Канади в Україні та партнерів з розвитку відбувся [запуск ініціативи](#) «Інклюзивне відновлення за лідерства громад» (CLIR). В рамках неї 19 територіальних громад із 7 областей отримують експертну підтримку у сталому, інклюзивному, соціальному та економічному відновленні за такими напрямками: стратегічне управління та планування, налагодження партнерств із міжнародними організаціями та залучення зовнішніх інвестицій, розвиток сфери соціальних послуг, підтримка з розробки планів і стратегій відновлення та розвитку, впровадження принципів сталого розвитку тощо.

Заступниця міністра енергетики України Світлана Гринчук провела [зустріч](#) з делегацією представників Бундестагу ФРН. Сторони обговорили потреби українського енергосектору для відновлення із врахуванням завдань зеленого переходу і кліматичних цілей, а також перспективи розвитку відновлюваної енергетики. Депутати Бундестагу запевнили, що готові й надалі підтримувати Україну і її енергетичний сектор та зацікавлені в отриманні максимально актуальної інформації про потрібну допомогу. Варто зазначити, що загальний внесок Німеччини до Фонду підтримки енергетики України є найбільшим за весь час його функціонування і становить 225 млн євро (при загальній сумі в понад 400 млн євро). Крім того, з початку повномасштабної військової агресії РФ з Німеччини до України надійшло 89 вантажів із гуманітарною допомогою для енергосектору загальною вагою понад 1192 тонни.

Міністр енергетики України Герман Галущенко провів [зустріч](#) з делегацією Постійного комітету Стортингу (Парламенту) Норвегії з питань закордонних справ та оборони на чолі з головою Іне Еріксен Сьорейде. Сторони обговорили допомогу Норвегії у відновленні українського енергосектору, напрямки поглиблення співпраці у розвитку відновлюваних джерел енергії та питання забезпечення енергетичної безпеки Європи, а також напрямки подальшої співпраці країн в енергетичній галузі у контексті інтеграції України до європейських ринків. Зокрема, Міністерство енергетики України працює з норвезькими партнерами над підготовкою спільних проєктів для залучення інвестицій у технології генерації енергії, а також розвиток сталих і гнучких систем передачі та розподілу.

Прем'єр-міністри України та Словаччини [домовились](#) поглибити співробітництво у сфері енергетики, зокрема пришвидшити реконструкцію міждержавного електричного інтерконектора «Мукачево – Вельке Капушани», що дозволить зробити українську енергетичну систему більш стійкою. Варто підкреслити, що у газовій сфері Словаччина є одним із основних партнерів: завдяки реверсному газогону «Вояни-Ужгород» у 2023 році в Україну поставлено європейського газу в об'ємі 1,8 млрд куб. м.

Джерела:

Звіт підготовлено на основі ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних компаній. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та сторінок у соцмережах, в окремих випадках - також повідомлень у медіа. Щодо підписки, коментарів та інших питань просимо писати на author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ УКРАЇНСЬКИЙ ЕНЕРГОСЕКТОР

Україні терміново потрібне енергетичне обладнання для аварійного відновлення. У списку потреб - понад 12 тис. найменувань. Якщо ваша компанія, асоціація чи країна готові допомогти, [зв'яжіться із Групою підтримки України Секретаріату Енергетичного Співтовариства](#).

[Сторінка Енергетичного Співтовариства](#)

ПІДТРИМАТИ УКРАЇНСЬКУ АРМІЮ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, перейдіть за [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).